

Folketingets Skatteudvalg

RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE

2. december 2014

Kære Folketingets Skatteudvalg

I Danmark har vi det grundlæggende sunde princip, at når det offentlige inddriver gæld, så skal den enkelte altid overlades penge nok til at kunne opretholde et beskedent hjem. Det er fastlagt i retsplejeloven. Man må så at sige ikke plukke håret af en skaldet. Eller det vil sige – det må man så alligevel godt. For i 2011 blev der indført en ny regel, som bryder afgørende med dette princip.

Reglen findes i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og er også kendt som 400-kroners reglen eller 'særlig lønindeholdelse'. Reglen indebærer, at hvis en socialt udsat borger har en gammel, ophobet gæld fra for eksempel ubetalte DSB-bøder, så kan SKAT trække op til 400 kroner fra borgerens sociale ydelse – uden først at foretage en grundig vurdering af, om den pågældende borger efterfølgende vil have nok penge tilbage at leve for. Ifølge SKAT's egne tal bliver reglen flittigt brugt: Cirka 30.000 personer er i såkaldt 'særskilt lønindeholdelse' og heraf er cirka 20.000 personer på kontanthjælp eller en lignende ydelse.

400 kroner lyder jo for de fleste af os ikke af meget. Men er man for eksempel på en lav kontanthjælpsydelse – det kan være den lave sats til unge under 30 år – så er det ikke unormalt at have et rådighedsbeløb på 2000 kroner om måneden. Og så kan 400 kroner mindre om måneden gøre rigtig ondt.

Rådet for Socialt Udsatte har længe været af den overbevisning, at reglen helt bør fjernes. Derfor er det bekymrende at opdage, at reglen netop nu er ved at blive udvidet med et lovforslag, som skatteministeren har fremsat i oktober. Lovforslaget går på, at også biblioteks bøder skal kunne afdrages efter den særlige regel.

Grundlæggende er det både et konkret og et principielt problem, at det offentlige kan trække i ydelser, uden at være sikker på, at den enkelte ikke efterlades i yderligere fattigdom som følge heraf. Argumentet bag 400-kroners reglen er, at de bøder og afgifter, som er opfattet af den særlige regel, vedrører udgifter, som normalt skal kunne rummes af en borgers månedlige rådighedsbeløb – transport, licens osv. Men den argumentation holder ikke. For det er jo ikke sådan, at den enkeltes transportudgifter for eksempel bliver mindre, mens man afdrager på en gammel gæld fra DSB-bøder – nej, man skal jo så betale både transportudgifter og afdrag!

DR Kontant, Politiken og flere andre medier har fornyligt sat fokus på, hvordan bankerne uretmæssigt trækker låneafdrag fra socialt udsattes kontanthjælp. Det er ifølge Finanstilsynet

ulovligt. Det er måske en god anledning til at tage en tiltrængt diskussion af det rimelige i, at det offentlige som følge af reglen om 'særlig lønindeholdelse' begår den samme ugering, ganske vist i fuld overensstemmelse med lovgivningen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jann Sjursen', enclosed in a thin black rectangular border.

Jann Sjursen